

ELU PROJEKTI “Islamimaailma juhtide võtmekõnede (20.-21.saj) kataloogide koostamine andmebaasi ja arhiivi loomiseks” PORTFOOLIO

1. PROJEKTI ARUANNE

PROJEKTI KIRJELDUS JA OLULISUS

Projekti eesmärk on koguda ja kataloogida kõnesid, mis on mõjutanud Lähis-Ida ajalugu ning tugevdanud ideoloogiat, mida toetavad nii natsionalistlikud kui ka islamistlikud juhid. Kõnesid kogutakse andmebaasi ja arhiivi loomise eesmärgil.

Antud projekt näeb ette juhtide olulise kõnede kataloogide koostamist, mis on seotud sündmustega Lähis-Ida ajaloos 20. ja 21. sajandil. Eesmärk on luua andmebaas ja arhiiv, mis sisaldaks Lähis-Ida liidrite kõnesid, jätkates eelmisel aastal algatatud projekti “Islamimaailma juhtide võtmekõnede (20.-21.s) andmebaasi ja arhiivi põhimõtete väljatöötamine”. Kataloogi koostamine on oluline, kuna kõned on tihti raskesti kättesaadavad ja hajutatud eri allikatesse. See arhiiv ja andmebaas on osa pikaajalisest uurimistööst arabistide hulgas. Lisaks kõnede kataloogide koostamisele hõlmab projekt ka uue sisu leidmist ja lisamist laienevale arhiivile.

Projekt põhineb mitmete erinevate erialade, sealhulgas arabistide, ajaloolaste, riigiteadlaste ja rahvusvaheliste suhete uurijate koostööl.

Võttes aluseks kõnepidamiskunsti olulisust Lähis-Idas, selle katkematust islamieelsest ajast peale araabiakeelses poeetilises proosakirjanduses ja jätkuvat populaarsust regioonis nii religioosel kui poliitilisel tasandil, toetab see projekt arusaamist Lähis-Ida ajaloost, poliitikast ja kultuurist, pakkudes samal ajal platvormi edasisteks teadusuuringuteks ja õppetööks erinevatele valdkondadele. Uuritavate sündmuste hulka kuuluvad näiteks 1967. aasta kuuepäevane sõda, 1980-1988 aasta Iraani-Iraagi sõda ja 2001. aasta 11. september.

Algses plaanis võisid projektiga liituda maksimaalselt 18 inimest, kuid registreerisid ainult 8. Peale grupivanem Artjom Bulatski ei ole kellelegi antud eraldi rolli. Kõikidel projekti liikmetel on sarnane ülesanne otsida kõnesid ja koostada nendest katalooge.

Meie projekti olulisus seisneb islamimaailma võtmeisikute kõnede kui Lähis-Ida ajaloosündmusi kajastavate ajalooallikate kogumises ja säilitamises kõigi tulevaste uurijate ja huviliste jaoks.

Meie projekti teaduslikkus seisneb selles, et me korrektselt allikatele viidates kogume edasiste teaduslike uurimistöode (kuid mitte ainult nende) jaoks vajalikku uurimismaterjali.

Juhime tähelepanu, et viisime ellu etappi suuremast jätkuprojektist, ning meie oleme selles täitnud enda osa - kogunud kokku ja katalogiseerinud nii palju kõnesid, kui see meie piiratud aja ja osalejate hulga juures võimalik oli.

EESMÄRGID, TEGEVUSED JA MEETODID

Püstitatud eesmärkide täitmine algab tegevuskava koostamisega ja grupiliikmete ühiste kokkulepete sõlmimisega tegevuste ajakavas, mahus ja kriteeriumites. Osalejate arvu tõttu sai kokkulepitud, et kõik grupi liikmed tegelevad kõnede otsimisega, mis võib olla erinevas formaadis

(tekst, audio- ja videolindistused) originaalkeeles või tõlkes, mille järel koostatakse kõnede esitajate kataloogid. Kõnede otsimine toimub internetiavarustes (light, dark võrgus), mis nõuab ettevaatusmeetmete teadmist, rakendamist ja järgimist. Tuleb arvesse võtta, et otsitavate liidrite kõned ei ole avalikus ruumis kergesti kättesaadavad (EL määrus 2021/784 ja KarS § 237 tõttu, mis käsitlevad terroristliku veebisisu tõkestamist ja eemaldamist) ja nende otsimine, leidmine, hindamine ja salvestamine on väga ajamahukas töö, mis kindlasti paneb otsija kannatust, meeleseisundit ja närve proovile, kuna tundide pikkune otsing ei pruugi tulemust anda vaatamata teadmisele, et otsitav kõne peab kuskil interneti avarustes ringlema. Lõpptulemuseks on teine etapp (20-21.saj) Lähis-Ida riikide liidrite kõnede struktureeritud andmebaasi ja arhiivi loomisel, mida saavad kasutada arabistid ja sidusrühmad.

Tegevused:

1. Kõne mõiste defineerimine, kriteeriumite püstitamine, otsingu tegevuse mõtestamine, indekseerimine ja salvestamine. Seda lihtsustas eelmise ELU-projekti raames koostatud “Islamimaaailma juhtide võtmekõnede (20.-21. Saj) andmebaasi ja arhiivi põhimõtete väljatöötamine”.

Kõne definitsioon: araabia keeles *ḥuṭba* on žanrilises jagunemises sellisel kujul nagu seda teatakse islamieelsest ajast. Selle peamiseks eristavaks faktoriks on araabia kõne 5-ks jagunev struktuur Tahera Qutbuddini (2019) järgi, kes on hetkel akadeemias kõige tunnustatum kõnede uurija, mis puudutab kõnede funktsiooni ja ülesehitust, kuid korpus jääb pigem islamiaja algusperioodi. Tema poolt kirjeldatud kõne struktuuri järgivad osaliselt või täielikult nii kõned (*ḥuṭba*), kirjad (*risāla*), seaduslikud arvamused (*fatwā*) kui ka kõik teised vormid.

Kõne sisaldab järgnevaid struktuuriosi:

- a. Jumala ülistus (*taḥmīd*): kiitmine, kaitse palumine, andestuse palumine endale ja teistele, kinnitus, et sõltutakse jumalast (*tawakkul*); usutunnistuse deklameerimine (*šahāda*) ja Mohammadi prohvetluse kinnitamist; palved prohveti eest ja tema pere eest.
- b. Vormel *'ammā ba 'du* (“Siit järgneb”).
- c. Vokatiiv *yā 'ayyuhā n-nās* ‘oo, rahvas‘
- d. Sissejuhatav osa, tihti riimproosas, ja peateema, mis võib olla jaotatud alateemadeks.
- e. Lõpuvormel, millega palutakse jumalalt andestust kõnepidajale ja kuulajatele. (Qurbuddin 2019: 64)

Tihendatud kokkuvõtte olulistest märksõnadest ja kõnede ja kõnekunsti ajaloolistest arengutest võib leida ka Qutbuddin 2008, 176-273.

Näide Abu Musab Az-Zarqawi kõne algusest katkend tekstiformaadis (araabia keeles ja tõlge inglise keeles):

الأمير الشهيد أبي مصعب الزرقاوي: وصايا للمجاهدين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يقول الأمير القائد أبو مصعب - حفظه الله بلغة العزة والكرامة الإسلامية :

July 6, 2004

Martyr Emir Abū Muṣ'ab az-Zarqāwī: Testament/Advice to the fighters/ *muḡāhidīn*

In the name of Allāh the Merciful, the Compassionate

Abū Muṣ'ab, the Emir and leader, may Allāh preserve him in the language of Islamic glory and dignity, says:

وَلَا تَحْزِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ إِنْ تَسْسِكُمْ فَرْخَ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ فَرْخُ بَنِيهِ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا
بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّجِدَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

Do not faint, and do not grieve; you shall be the upper ones if you are believers. If a wound touches you, a like wound already has touched those people [the heathen]; such days We deal out in turn among men, and that Allāh may know who are the believers, and that He may take witnesses from among you; and Allāh loves not the oppressors/tyrants; [3:139-140]

(az-Zarqāwī 2006 : 113; tõlge Geršman, H.)

Olulise eeskujuna, et saada tänapäevastest poliitilistest ja islamistlikest kõnedest aimu, oli võimalik tutvuda kõnekogumikega nagu Eubeni ja Zamani poolt toimetatud “Princeton readings in Islamist Thought: Texts and Contexts from al-Banna to bin Laden”, Osama bin Laden “Messages to the World” ja Ingrami, Whiteside’i ja Winteri “The ISIS reader: Milestone Texts of the Islamic State Movement”.

2. Turvalisus ja hoiatused: Projektiliikmed on hoiatud, et kõned võivad sisaldada ebaeetilist, -moraalset ja vägivalllale õhutavat sisu, seega tegemist on tundliku materjaliga, mille levitamine teistele kahjulikul eesmärgil on kriminaalkorras karistatav. Enne otsingutega alustamist on liikmetega läbi räägitud internetiturvalisusest kindlustamaks turvalist surfamist ja vältimaks pahavara allalaadimist. Ohutuks surfamiseks on tugevalt soovitatud kasutada VPN (virtuaalne privaatsõrk, nt. Nord, Proton), TOR browser ja võimalusel virtuaalmasinate kasutamine (nt Oracle VM Virtualbox, VMware).

3. Võtmeisikute jagamine grupiliikmete vahel vastavalt isiklikust huvist teema vastu, keeleoskusele ja tahtele. Ühise ankeetvormi (kataloog) kasutamine kõnede indekseerimiseks (järjenumbr, kõne ilmumise kuupäev, lühike sisukirjeldus, kõne formaat (tekst, audio-, videofail), hinnang kvaliteedile ja allikas).

4. Otsingu teostamine ja salvestamine: Tuleb kasutada erinevaid veebilehitsejaid ja otsingumootoreid (erinev indekseerimine, otsingu mehhanism, tsensuuri- ja andmekaitsereeglid ja regulatsioon). Näiteks, Google (chrome), Firefox, Safari, Yandex, DuckDuckGo, Biznar.com jne. Alustuseks on soovitatud alustada otsimist tunnustatud ametlikes kodulehtede uurimisega, mis on pühendunud Lähis-Ida riikide sündmuste ning sellega seonduva kajastamisele ja talletamisele nagu näiteks, Jihadology.net, Jihadica.com, Central Intelligence Agency (cia.gov), MEMRI (memri.org) ning kindlasti uurida interneti arhiivist WayBackMachine (Archive.org). Otsimise käigus leitud uued põnevad kodulehed jagatakse teiste grupiliikmetega, et tõhustada teiste võtmeisikute leidmist.

Otsingusõnade parameetrite rakendamine (leitav eelmise ELU-projekti tulemustes): otsitav isiku täisnimi, osaline nimi + sündmus (aasta), seotus organisatsiooniga/asutusega, otsida märksõnade abil, teostada otsingut inglise ja araabia keeles (ehk ladina ja araabia tähestiku kasutamine).

Samuti kasutada AI (nt ChatGPT) abi otsingute hõlbustamiseks ja uute viidete leidmiseks. Mitte-arabistid saavad kasutada erinevaid tõlkeprogramme (nt, Google translate, Reverso, ALMaany, DeepL Translate), et eelkontrollida leitava kõne tekstifaili sisu määratlemaks kas tegemist on ikkagi kõnega.

Projekt "Islamimaailma juhtide võtmekõnede (20.–21. saj) andmebaasi ja arhiivi" eesmärgiks on luua organiseeritud andmebaas ja arhiiv Islamimaailma ajaloo uurimiseks 20. ja 21. sajandil. Projekti teaduspõhisus on juurdunud vajadusse säilitada ja kättesaadavaks teha ajaloolisi andmeid seoses islamimaailma ühiskondade, kultuuride ja poliitiliste arengutega nendel perioodidel. Praeguse projekti eesmärk on puhtalt mehaaniline andmete kogumine ja kataloogi koostamine. Selleks otsime ja kogume kokku võimalikult paljude islamimaade võtmefiguuride kõnesid, dokumente, kirju ja muid ajaloolisi tõendeid seoses oluliste sündmustega nende ajaloos ehk praeguse töö raames ajame taga kvantiteeti. Samuti tervikliku andmebaasi ja arhiivisüsteemi arendamist nende materjalide hoidmiseks ja haldamiseks.

Selle projekti etapis on sobivaks meetodiks valitud osaliselt kvantitatiivne andmekogumismeetod (soovitasime kõigil tutvuda teosega Õunapuu 2014), kuna rõhk on Lähis-Ida juhtide kõnede talletamise ja korpuse loomisele ehk koguda nii palju kõnesid, mis on vähegi saadaval internetis, nii teksti-, audio-, kui ka videofaili lõikudena, osaliste tõlgete, transkriptide ja tsitaatidena, ning seda erinevates keeltes (originaalis ja tõlgituna inglise või vene keelde). Kuna tegemist on jätkuprojekti etapiga, siis suure tõenäosusega jätkatakse juhtide korpuste kvaliteedi hindamisega ja puhastamisega ning loomulikult järgmiste võtmeisikute kõnede talletamisega, ehk tagada materjalide võimalikult täpsed transkriptsioonid ja tõlked süstematiseeritud kujul. Selle puhul on sobivaks meetoditeks kvalitatiivne sisuanalüüs, statistiline analüüs ja andmete visualiseerimine.

Kuigi antud projekti eesmärk on pigem kvantitatiivne materjali kogumine, siis saab siiski selle raames toetuda kommunikatsiooniteooriatele, ajaloo- ja kultuuriteadustele ning poliitikateadustele mitmel viisil. Kommunikatsiooniteooriad aitavad mõista islamimaailma juhtide kõnede struktuuri, sõnumite edastamise viise ning nende mõju kuulajatele. Ajaloo- ja kultuuriteadused on olulised, kuna need aitavad kontekstualiseerida kõnesid, tuues esile kultuurilised tähendused ja ajaloolised taustad, mis mõjutavad juhtide väljütlemisi. Poliitikateadused aitavad mõista kõnede poliitilist konteksti, juhtide võimalikke eesmärke ning nende mõju poliitilisele maastikule.

Projekti teoreetilisteks raamistikuks on andmete kogumine ja struktureerimine läbi digitaalse säilitamise põhimõtte ehk FAIR (Findability, accessibility, interoperability, reusability), mis rõhutab vajadust säilitada digitaalsete dokumentide autentsust, terviklikkust ja kättesaadavust ajas (<https://www.go-fair.org/fair-principles/>). See hõlmab otsitud andmete selget määratlemist meie poolt valitud tunnuste alusel milleks on isik, kuupäev, lühikirjeldus, kirjalik dokument või kõne, pikkus ja allikas. Samuti standardiseeritud formaatide ja protokollide loomine andmete salvestamiseks ning varuplaanide väljatöötamist arhiveeritud materjalide pikaajalise ellujäämise tagamiseks.

Kõik eelnev on meie projekti jaoks oluline kuna andmebaasi loomine tagab järgnevad olulised elemendid:

- Jätkusuutlikkus, mis tagab kasutatavuse ja kättesaadavuse;

- Efektiivsus, mis tagab kiirendatud otsingu tänu struktureeritud andmete paigutusele;
- Jagatud kasutus, mis võimaldab jagada andmeid erinevate huvipooltega võimaldades laialdast koostööd (*ibid.*).

SIDUSGRUPID

Projekti tegevused on suunatud laiemale uurijate ja huviliste kogukonnale, keda huvitavad Lähis-Ida lähiajaloo olulisemad sündmused ning sellega seoses Lähis-Ida juhtide võtmekõned. Sidusgruppide analüüs kuulus eelneva ELU projekti ülesannete hulka. Selle järgi kuuluvad sidusgruppide hulka:

- uurijad, kes on huvitatud Lähis-Ida poliitilisest ja sotsiaalsest ajaloost ning kultuurist, eriti aga juhtide võtmekõnedest. Selle projekti tegevused on suunatud nende uurijate vajaduste rahuldamiseks;

- ajaloolased, kes uurivad minevikusündmusi, sealhulgas poliitilisi ja sotsiaalseid liikumisi, et mõista paremini Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide minevikku ja sellest tulenevalt tänapäevaseid teemasid ja probleeme. Arhiiv-andmebaasi loomine annab edaspidi juurdepääsu suurele hulgal hinnalisele uurimismaterjalile;

- poliitikud, analüütikud ja teised eksperdid, kes on huvitatud Lähis-Ida poliitilisest ja sotsiaalsest ajaloost ning soovivad saada juurdepääsu juhtide võtmekõnedele, mõistmaks piirkonna sõlmprobleeme, et teha informeeritud otsuseid, ning et mõista paremini minevikusündmusi ja püüda nende valguses tulevikusuundumusi aimata;

- üliõpilased, kes õpivad erinevates valdkondades nagu arabistika, ajalugu, poliitika, ajakirjandus, rahvusvahelised suhted ja muud seotud valdkonnad;

- raamatukogud ja arhiivid, kellel võib olla huvi andmebaasi vastu, kuna see annab neile juurdepääsu rareitsetele materjalile, mis võib olla kasulik nende teadustöös või kollektsioonis;

- ajakirjanikud võivad kasutada projekti tulemusena loodavat andmebaasi ja arhiivioma uurimistöode ja artiklite allikana.

Peamine sidusrühm, kelle vajadustega oleme arvestanud oleme meie ise, arabistid, üliõpilased, kellel sellise kataloogi olemasolu võimaldub pühendada rohkem aega kõnede sisulisele analüüsimisele, kuna tehniline ja väga aeganõudev eeltöö on tehtud.

JÄTKUSUUTLIKKUS

Projekti jätkusuutlikkuse tagab antud projekti jätkudes loodav kõnede andmebaas ja arhiiv, mis sisaldab valitud Lähis-Ida liidrite kõnesid ning jätkab eelmisel aastal algatatud projekti põhimõtete väljatöötamist. Kuna antud liidrite kõnede tavapärase leidmine on keerukas ja mahukas töö, siis läbi loodud kataloogide ja läbi eri allikate kasutamise on valitud liidrite kõnede leidmine tulevikus, kas siis õppetöö käigus või uurimiste käigus, lihtsustatud. Lisaks on võimalik antud projekti sisuliselt piiramatult edasi arendada järgnevatel projektide raames kuna liidreid Lähis-Ida riikides

on palju ja kõnesid nende poolt, mida on võimalik tulevaste projektidega veel edasi leida ja andmebaasi vastavalt leitule täiendada.

Koostöö sidusgruppidega on tagatud läbi selle, et kuna see projekt on osa arabistide aastaid käimas olnud uurimistööst, siis selle tegevused ja tulemused on suunatud laiemale uurijate ja huviliste ringkonnale, mille peamised huvilised on arabistid, ajaloolased, üliõpilased, läbi tööde, ja ka riigiteadlased ning politoloogid. Antud sidusgruppide vahelist koostööd sai ka antud projekti raames rakendatud, kus projekti osalised ise on antud erialade esindajad.

Kokkuvõtvalt põhineb kogu projekti jätkusuutlikkus, siiski selles, et on loodud kataloog valitud Lähis-Ida liidrite kõnedest, mis on lihtsustatult kättesaadavad ja otsitavad vastavalt kõne sisule ja ajale.

KOKKUVÕTE JA LISAD

Alguses valis iga rühmaliige endale järgmised isikud, kelle kõnedest katalooge koostada:

Isabel - Şaddām Ḥusayn, Mu‘ammar al-Ğaḍḍāfi

Taaniel - Baššār al-Asad, Ḥāfiẓ al-Asad

Ivo - Anwar as-Sādāt, Gamāl ‘Abd an-Nāşir ja Ḥusnī Mubārak

Kirke- Amīn al-Ḥusseini, Ayman az-Zawāhirī, ‘Abd Allāh Azzām, Muḥammad Mursī

Artjom - Ismā‘il Haniyye, Yaḥyā as-Sanwār, Maḥmūd ‘Abbās

Eva - Abū Muş‘ab az-Zarqāwī

Ülle - Yāsir ‘Arafāt, Ḥālīd Maş‘al

Katriin - Abū Bakr al-Baġdādī, Abū Muḥammad al-‘Adnānī, ‘Abdallāh II, Muḥammad VI

Järgnevas tabelis on välja toodud meie grupi tulemused.

Ühmaskaaslased	Tegevus
Artjom	Ühmaskajuhugi kohustused (nt. kohtumiste korraldamine ja läbiviimine) 2 kataloogi Maḥmūd ‘Abbās 22 kõnet Ismā‘il Haniyye 37 kõnet
Eva	1 Kataloog Abū Muş‘ab az-Zarqāwī 82 kõnet

Isabel	2 kataloogi Mu‘ammar al-Ġaddāfi 6 kõnet Şaddām Ḥusayn 22 kõnet
Ivo	3 kataloogi Gamāl ‘Abd an-Nāşir ja 12 kõnet Anwar as-Sādāt 20 kõnet Ḥusnī Mubārak 14 kõnet
Katriin	4 kataloogi Abū Bakr al-Baġdādī 12 kõnet Abū Muḥammad al-‘Adnānī 24 kõnet ‘Abdallāh II 22 kõnet Muḥammad VI 66 kõnet
Kirke	4 kataloogi Amīn al-Ḥusseini 3 kõnet Ayman az-Zawāhirī 46 kõnet Muḥammad Mursī 10 kõnet ‘Abd Allāh Azzām 3 kõnet
Taaniel	2 kataloogi Başşār al-Asad 17 kõnet Ḥāfiẓ al-Asad 6 kõnet
Ülle	2 kataloogi Yāsir ‘Arafāt 11 kõnet Ḥālīd Maş‘al 11 kõnet

HINNANGUD KATALOOGIDE KOHTA

Artjom Bulatski

Üldiselt mõlema isikute leitud kõned on ainult väike osa suurest kogumikust, mida aja jooksul on võimalik leida. Iga kõne tuleb läbi kuulata, aru saada millest seal räägitakse. Samuti vajalik on kindlaks teha, et see on täielik. Seoses sellega kataloogid jäävad poolikuks ja kindlasti neid on võimalik täiendada.

Ülle Raave

Yāsir ‘Arafāti kataloog ei ole kindlasti täielik. Kuigi tema kõnedele on palju viidatud, näiteks teaduslikes uurimistöodes, ei ole neid tervikuna mitte lihtne leida. Ḥālid Maš‘ali kataloog ei saagi olla täielik, kuna ta on hetkel seoses Palestiina küsimusega aktiivselt tegev ja võtab sõna erinevates kanalites. Jällegi on mitmed kõned, mida näiteks Iisraeli ajakirjandus on kajastanud ja tsiteerinud, kuid mida tervikuna leida ei õnnestunud.

Isabel Mölder

Mu‘ammar al-Ġaḍḍāfi kataloog ei ole kindlasti täielik. Tema kõnede leidmine osutus äärmiselt raskeks ülesandeks, sest peamiselt on internetist leida vaid ta kõige kuulsamat kõne. Äärmisel juhul on võimalik leida ainult viiteid ta teistele kõnedele.

Ṣaddām Ḥusayni kataloog on minu hinnangul poolik. Tema puhul on kõnesid internetis palju rohkem ja ka kvaliteet on parem – üle poolte kogutud kõnedest on täielikud. Näiteks leidsin mitu riigipüha puhul peetud kõne, mida ilmselt peeti iga aasta, kuid leidsin vaid paari aasta omad, seega usun, et neid on võimalik ka leida.

Ivo Velbaum

Kõnede loetelu pole kindlasti täielik. Gamāl ‘Abd an-Nāṣiri puhul oli loodud mingi arhiiv mida sai kasutada teatud mahus tema kõnede jaoks, kuid sealt tuli välja, et ta on väga palju rääkinud väga sisutut juttu mida kõike pole väärt antud kataloogi koostamise puhul lihtsalt kuvada ning maht liiga suur antud projekti raames, et seda rohkem sorteerida. Anwar as-Sādāti puhul oli hea, et tema paljud kõned on juba originaalis inglise keelsed, mis tegid arusaamise minu jaoks heaks ja kõned leitavamaks võrreldes an-Nāširiga ning tema kõnesi oli juba palju üleval ka lihtsalt kättesaadavates kohtades. Ḥusnī Mubāraki puhul oli väga suur probleem hästi palju korduvat tema võibolla kuulsamat kõne kus ta lubas tagasi astuda 2011 ning samas sellest ka kohe loobus. Antud kõne oli erinevat moodi väga palju üles laetud igale poole ning sellest mööda saamine oli paras väljakutse. Samuti paljud kõned inglise keelsed ja video kujul juba kuid neid on palju veel.

Katriin Agu

Seetõttu, et mina ei ole Lähis-Ida uuringute tudeng ei saa minu hinnang olla väga usaldusväärne. Siiski arvan, et minu leitud kõned on täielikud ning mitte katkendid.

Araabia keelsed lindistused on Adnani ja Baghdadi kataloogides enamus kõnedel olemas, ning neid oleks raske juurde leida. Samas kataloogidele on minu arvates võimalik leida veel inglise- ja araabiakeelseid transkripte, eriti araabia keelsetest allikatest, mida mina ei oskaks kasutada.

Abdallah ja Muhammadi kataloogidele ei ole ma audio ega video faile kogunud. Ka neid saab terviklikuma kataloogi nimel otsida. Arvan, et neile võib leida ka rohkem kõnesid, kui vaadata nende ametlikke veebilehti araabia keeles.

Taaniel Veltmann

Baššār al-Asadi kataloog on minu arvates poolik. Kuna ta on praegu veel võimul olev liider, on tema kõnesid palju ning kvaliteet vastab tänapäevastele standarditele. Siiski on kindlasti kõnesid, mida ma ei suutnud leida ja kindlasti on Basharil plaanis veel oma elu jooksul kõnesid pidada. Kõned on peamiselt uudiste kanalitelt võetud ning mõned ka Youtube´ist.

Ḥāfīz al-Asadi puhul pole kataloog täielik. Tema kõnesid peaks olema märgatavalt rohkem, kuid neid leida on väga raske. Enamasti leiab ainult väikseid katkendeid kõnedest. Hafezi kõnedest oli rohkem transkriptsioone, osa inglise keelde tõlgituna ja osa araabia keeles.

Kirke Krausberg

Ayman az-Zawāhirī kataloog sisaldab 46 kõnet, millest enamus on inglisekeelsed transkriptid, kuid sisaldab ka araabiakeelseid videoid või katkendeid koos tõlkega. Ma arvan, et see on peaaegu täielik, sest lõpuks kõnesid otsides hakkasid mul kordused tulema.

Amīn al-Ḥusseini ja ‘Abd Allāh Azzām kõnede kataloogid on kindlasti poolikud, sest nende kõnede otsimine osutus väga keeruliseks. Poolik on ka Amīn al-Ḥusseini, Mursī kataloog, kuid tema kõned olid kergemini kättesaadavad ja videod olid enamus ka tervikud.

Eva Radhaa

Abū Muṣ‘ab az-Zarqāwī kataloog sisaldab 82 talletatud audio-, videosalvestust ja teksti. Suurem osa neist leidis ka tema kogutud araabiakeelses raamatus “Abū Muṣ‘ab az-Zarqāwī kõned”, 10.06.2006, I trükk, Islami Burqa võrgustiku töötuba, ning Archive.org’ist. Samuti leidsin mõned efektidega pikitud videosalvestused Daeshi ajutiselt kodulehelt. Mulle tundub, et on võimalik leida olemasolevate kõnede katkendeid ja kordused aga mitte enam uusi kõnesid. Siiski usun, et võib leida veel ingliskeelseid tõlkeid, kuid sellele ma antud projektis ei keskendunud.

Üldiselt suurima osa võttis kõnede otsimine, kuna see võtab rohkem aega. Eriti palju probleeme on esitanud kõnede tuvastamine - kas näiteks antud lindistus/transkript on täielik kõne või mingi katkend. Samuti nendel, kes araabia keelt ei valda, oli otsimine piiratud. Vaatamata sellele, liikmetel on võimalus pöörduda arabistide poole kõne/lindistuse täpsustamiseks.

Samuti otsustasime lisada veel võtmeisikuid meie projekti, keda algselt plaanis polnud.

2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA

Tegevuste nimetus ja lühikirjeldus	Toimumise aeg (kuu täpsusega)	Vastutav isik või rühm
Grupikohtumine: esimene kokkusaamine, projekti tutvustamine.	15.02	Helen Geršman, Üllar Peterson
Grupikohtumine: ülesannete jagamine, esitluspäevadele registreerimine, küsimuste ja ettepanekute lahendamine.	21.02	Artjom Bulatski

Grupikohtumine: kõnede edasine jaotamine, küsimuste esitamine ja töö protsessi täpsustamine.	22.02	Helen Geršman, Üllar Peterson
Grupikohtumine: leitud kõnede ülevaade, otsimisega seotud probleemide püstitamine. Otsimismootorite jagamine liikmete vahel.	28.02	Artjom Bulatski
Grupikohtumine: Leitud kõnede ülevaade, otsimisega seotud probleemide püstitamine.	07.03	Helen Geršman, Üllar Peterson
Leitud kõnedest moodustatud kataloogid oleksid juba classroomis postitatud.	17.03	Grupp
Grupikohtumine: kataloogide ülevaatamine, valmistumine vahenädalaks	21.03	Helen Geršman, Üllar Peterson
Vahekokkuvõtte esitus.	28.03	Grupp
Grupikohtumine: esitluspäeval saadud tagasiside ülevaatamine	04.04	Helen Geršman, Üllar Peterson
Eneserefleksiooni saatmine juhendajatele.	11.04	Grupp

Grupikohtumine: ülesannete jagamine portfoolio täitmiseks.	18.04	Helen Geršman, Üllar Peterson
Kataloogide lõplik täiendamine.	25.04	Grupp
Grupikohtumine: ülesannete ülevaatamine.	01.05	Artjom Bulatski
Kataloogide panemine ühisfailina classroomi.	02.05	Artjom Bulatski
Portfoolio ja esitluse esitamine juhendajatele.	06.05	Grupp
Grupikohtumine: portfoolio ja presentatsiooni ülevaatamine.	09.05	Helen Geršman, Üllar Peterson
Projekti esitus.	14.05	Grupp

3. PROJEKTI KAJASTUS

Meie töö on alles algfaasis ehk meil pole veel võimalik lõpp-produkti pakkuda. Meie projekt on väiksem osa suuremast uurimistööst, mis tähendab seda, et tuleb veel faase, mis täiendavad meie projekti. Edasiste faaside eesmärk on jõuda sinnamaani, kus saab juba taotleda rahastust.

4. REFLEKTSIOONID

Artjom Bulatski

Kõnede otsimises oli huvitav neid kuulata/lugeda, et millised teemad kõnelejad püstitavad ja kuidas neid tutvustavad. Kindlasti oli vaja palju uurida, aga sellest sain teada veebilehtedest, kus on võimalik uut informatsiooni otsida. Juhtimises, arvestades eelneva kogemusega, arvatavasti sain sellega paremini hakkama ja mõned vead olid minu poolt parandatud ning töö on korralikum läinud. Samuti olen tänulik, et projekti juhendajad on meid toetanud ja küsimuste tekitamisel on abile tulnud.

Ülle Raave

Olen tänulik meie juhendajatele ja grupikaaslastele, tänu kellele oli grupis osalemine meeldiv ja koostöö sujus. Mina sain tegeleda sellega, mis mind tõeliselt huvitab. Kõnede otsimine oli küll tüütu ja mõnevõrra raske, seda enam pean projekti tulemust väga vajalikuks, kuna see muudab need kõned kättesaadavateks. Kõnede, kui ühe olulise propagandavahendi analüüsimine ja uurimine on vajalik, sest tuntud ja uuritud oht on alati väiksem tundmatust. Need kõned aitavad ka mõista Lähis-Idas toimuvat, selle ajalugu ja kultuuri. Oli asjalik projekt.

Isabel Mölder

Ise mitte araabia keelt osates, õppisin, kuidas aru saada, et tegu on kõnega araabia keeles. Veel õppisin internetist efektiivsemalt infot otsima ning sain rohkem teada Mu‘ammar al-Ġaddāfi aegsest Liibüast ja Šaddām Ḥusayni aegsest Iraagist. Mulle kui riigiteadlasele olid olulisemad kogemused leitud kõnede lugemine, sest need annavad aimu antud riigi poliitilisest kultuurist ja poliitilisest kommunikatsioonist, millest konkreetselt minu loengutes ei räägita. Minu jaoks osutus päris raskeks ülesandeks Mu‘ammar al-Ġaddāfi kõnede otsimine, sest terve internet on täis ta kõige kuulsamat kõne. Võiduks aga kujunes Šaddām Ḥusayni kõnede leidmine, neid oli päris palju. Tulevikus ma võtaks võib-olla aktuaalsemad isikud uurimiseks, sest see tuleks äkki rohkem kasuks. Lõpetan projekti tänulikuna oma juhendajatele ja grupikaaslastele. Arvestades seda, kuidas grupitööd ülikoolis sujuda võivad, läks kõik väga hästi. Tulevikuks võtan kaasa oma nüüd sügavamad teadmised antud riikide ajaloost ja poliitikast, samuti paremad interneti navigeerimise oskused. Annaksin hea hinnangu nii ELU kursuse juhendajatele kui ka arendajatele.

Ivo Velbaum

Olles ise politoloogia eriala tudeng, siis antud projekt andis väga palju uut teadmist kuidas minule määratud Lähis-Ida liidrid oma sõnumit edasi andsid ja läbi selle enda subjekte vastavalt suunasid. Kõnede leidmine oli omamoodi väljakutse kuna osadel liidritel on mõned väga kuulsad kõned ja kui otsingut piisavalt konkreetseks ei muuda, siis saab neid paari kõnet meeletutes kogustest erinevates vormides. Araabia keele oskamatus õnneks minu liidrite puhul määravaks ei saanud kuna Egiptuse presidentidel oli väga suur roll Lähis-Ida kriisides vahemeheks olemine, siis on neil juba originaalis inglise keeles palju kõnesid. Lisaks AI kasutusoskus aitab meeletult leida veel kõnesid, mida ise ei pruugi leida ega tähele panna. Kindlasti kasulik projekt nii mulle kui ka sihtrühmadele.

Katriin Agu

Kuigi ma ise ei ole arabist, ega õpi praegu araabia keelt, oli see väga informatiivne ja mul on hea meel, et sain sellest projektist osa võtta. Töö ise kulges ilma suuremate raskusteta. Siiski arvan, et seda projekti oleks veel huvitavam ja kergem teha kui oskaksin natukenegi araabia keelt. Loodan, et meie projekti tulemus on arabistidele kasuks. Kui oleksin võinud midagi paremini teha, siis oleks võinud oma aega paremini planeerida, et minu osa oleks nii varem valmis kui ka põhjalikum. Arvan, et kuigi minu tehtud kataloogid olid põhjalikud, oleksid need võinud veel paremad olla. Näiteks arvan, et kui veel otsida leiaks rohkematele kõnede inglisekeelseid transkripte. Üldjuhul olen rahul nii enda kui ka oma projekti kaaslaste tööga.

Taaniel Veltmann

Tänu meie grupitööle, õppisin palju Lähis-Ida poliitikast ja kultuurist, keskendudes rohkem Süüriale, olles valinud otsida selle riigi liidrite kõnesid. Olles ise arabist, on see teadmine hindamatu ning olen väga tänulik, et sain osaleda selles projektis. Üks peamisi väljakutseid oli leida vanemaid kõnesid, sest kuigi need võivad olla väga tuntud, on kõne täispikkuses raske leida. Olen täiendanud oma uurimisoskusi, otsides erinevatest interneti allikatest kõnesid ning saanud osavamaks teabe leidmisel. Olen väga tänulik oma grupiliikmetele, kes olid töökad ja abivalmis, ning meie juhendajatele, kes hea meelega aitasid meil aru saada igast väiksemast nüansist seoses selle projektiga.

Kirke Krausberg

Olen tänu meie grupitööle tohutult palju õppinud Lähis-Ida kohta. Ajaloolasena Lähis-Ida konfliktid alati huvi pakkunud ja tänu kõnede otsimisele ja uurimisele sain ma ennast nendel teemadel harida. Õppisin tekste analüüsima ning internetist sügavamalt materjali otsima, sest kõnede leidmine polnud kerge. Kõik grupiliikmed olid toetavad ning abivalmis, ilma nendeta ei oleks see projekt nii sujuval läinud. Tekstide tõlkimise või küsimuste korral tuldi alati appi ning kõik suhtusid üksteise sõbralikult. Ka juhendajad mängisid suurt rolli meie projekti efektiivsuses-probleemi korral tulid nad heameelega vastu ja leidsime koos lahenduse, olid väga mõistvad.

Eva-Louisa Radhaa

ELU projektis osalemine oli õpetlik kogemus, kuna pole varem veebi teel rühmas töötanud. Mulle oli suureks katsumuseks tähtaegadest kinnipidamine ja oma tööosa esitamine, kuna oli alati tunne, et interneti avarustest on võimalik veel leida valitud juhtide kõnesid ja tekste aga see omakorda hõivas suurema aja leitud materjalide korrastamist ja indekseerimist. Tegemist oli suuremahulise ja aeganõudva tööga, kuna võib leida palju korduvaid ja pisut mugandatud pealkirjadega tekste ja lindistusi mida tuli eelnevaga võrrelda, et mitte koormata katalooge. Hindan väga grupitöö sujuvust ja konfliktide vältimist ja teineteise mõistmist. Arvan, et projektis püstitatud eesmärgid said täidetud. Suur kiitus grupivanemale (Artjomile), kes hoidis rühma liikmeid koos ja projekti ajakaval silma peal ning jooksvalt lahendas tekkinud küsimused ja arusaamatused. Suured tänud juhendajatele olulise ja aktuaalse projekti loomisel ja läbiviimisel.

KASUTATUD ALLIKAD (PORTFOOLIO)

az-Zarqāwī, Abū Muṣ‘ab 2006. Aršīf al-ġāmi‘li-kalimāt wa-ḥiṭabāt Amīr al-’istišhādiyyīn. al-Iṣḍārāt al-Ġihādiyya.

Bin Laden, Osama 2005. Messages to the World: The Statements of Osama bin Laden. London; New York: Verso.

Euben, Roxanne; Zaman, M.Q. (eds.) 2009. Princeton Readings in Islamist Thought: Texts and Contexts from al-Banna to Bin Laden. Princeton: Princeton University Press.

Haroro, J. Ingram; Whiteside, Craig; Winter, Charlie 2020. The ISIS Reader: Milestone Texts of the Islamic State Movement. Oxford: Oxford University Press.

Qutbuddin, Taher 2019. Arabic Oration: Art and Function. Leiden; Boston: Brill.

Qutbuddin, Tahera 2008. Khutba: The Evolution of Early Arabic Oration. - Gruendler, Beatrice and Cooperson Michael (Eds.) Classical Arabic Humanities in Their Own Terms: Festschrift for Wolfhart Heinrichson his 65th Birthday Presented by His Students and Colleagues. Leiden; Boston: Brill, 176-273.

Õunapuu, Lembit 2014. Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes. Tartu Ülikool.

Veebilehed

Central Intelligence Agency. Vörgulehel: <https://www.cia.gov> (24.03.2024)

EUR-Lex. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/784, 29. aprill 2021. Vörgulehel <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32021R0784> (24.03.2024)

FAIR Principles. Vörgulehel <https://www.go-fair.org/fair-principles/> (01.03.2024)

Jihadica. Vörgulehel <https://www.jihadica.com/> (24.03.2024)

Jihadology. Vörgulehel: <https://jihadology.net/> (24.03.2024)

MEMRI. Vörgulehel <https://www.memri.org/> (24.03.2024)

Riigi Teataja. Karistusseadustik. Vörgulehel <https://www.riigiteataja.ee/akt/184411> (24.03.2024)

WayBackMachine. Vörgulehel: <https://archive.org/> (24.03.2024)

KASUTATUD ALLIKAD (KATALOOGID)

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (1999). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-third-ordinary-session-13th-parliament>

- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2000). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-fourth-ordinary-session-13th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2003). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-first-ordinary-session-14th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2004). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-second-ordinary-session-14th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2005). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-third-ordinary-session-14th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2006). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-fourth-ordinary-session-14th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2007). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-first-ordinary-session-15th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2008). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-second-ordinary-session-15th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2010). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-first-ordinary-session-16th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2011). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-second-ordinary-session-16th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2013). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-non-ordinary-session-17th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2013). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-first-ordinary-session-17th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2014). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-second-ordinary-session-17th-parliament>
- Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2015). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-third-ordinary-session-17th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2016). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-first-ordinary-session-18th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2017). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-second-ordinary-session-18th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2018). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-third-ordinary-session-18th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2019). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-fourth-ordinary-session-18th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2020). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-non-ordinary-session-19th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2021). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-first-ordinary-session-19th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2022). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-second-ordinary-session-19th-parliament>

Abdallah II, Jordaania Kuningas. (2023). King Abdullah II. <https://kingabdullah.jo/en/speeches/opening-third-ordinary-session-19th-parliament>

al-Adnani, A. M. (2012). "Now Now the Fighting Comes" Jihadology. <https://jihadology.net/2012/01/25/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-now-now-the-fighting-comes/>

al-Adnani, A. M. (2012). "Iraq, Iraq Oh Ahl al-Sunnah" Jihadology. <https://jihadology.net/2012/02/24/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-iraq-iraq-oh-ahl-al-sunnah/>

al-Adnani, A. M. (2012). "The State of Islam Will Remain Safe" Jihadology. <https://jihadology.net/2012/03/04/an%e1%b9%a3ar-al-mujahidin-english-forum-presents-an-english-translation-of-al-furqan-medias-video-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-the-islamic-st/>

al-Adnani, A. M. (2012). "I Exhort You to One Thing Only" Jihadology. <https://jihadology.net/2012/05/21/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from->

[the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-i-exhort-you-to-one-thing-only/](https://jihadology.net/2012/11/01/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-i-exhort-you-to-one-thing-only/)

al-Adnani, A. M. (2012). "The Incursions Are Deadlier" Jihadology. <https://jihadology.net/2012/11/01/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-the-incursions-are-deadlier/>

al-Adnani, A. M. (2013). "The Seven Facts" Jihadology. <https://jihadology.net/2013/01/30/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-the-seven-facts/>

al-Adnani, A. M. (2013). "So Fight Them, Verily They Are Polytheists" Jihadology. <https://jihadology.net/2013/06/15/new-audio-visual-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-so-fight-them-verily-they-are-polytheists/>

al-Adnani, A. M. (2013). "Ignore Them and Their False Allegations" Jihadology. <https://jihadology.net/2013/06/20/new-audio-visual-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-ignore-them-and-their-false-allegations/>

al-Adnani, A. M. (2013). "They Will Not Harm You Except For [Some] Annoyance" Jihadology. <https://jihadology.net/2013/07/30/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-they-will-not-harm-you-except-for-some-annoyance/>

al-Adnani, A. M. (2013). "Peaceful Is Whose Religion?" Jihadology. <https://jihadology.net/2013/08/30/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-who-is-the-peaceful-religion/>

al-Adnani, A. M. (2013). "May God Be With You, Oh the Oppressed State" Jihadology. <https://jihadology.net/2013/09/30/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-for-you-god-oh-the-oppressed-state/>

al-Adnani, A. M. (2014). "The Scout Doesn't Lie To His People" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/01/07/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-the-leader-doesnt-say-his-people-are-lying/>

al-Adnani, A. M. (2014). "Then We Pray For God's Curse to Be On the Liars" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/03/07/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-then-we-pray-for-gods-curse-to-be-on-the-liars/>

al-Adnani, A. M. (2014). "He Will Surely Establish For Them [Therein] Their Religion Which He Has Preferred For Them" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/04/03/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-he-will-surely-establish-for-them-therein/>

al-Adnani, A. M. (2014). "This is Not Our Manhaj, Nor Will It Ever Be" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/04/17/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-this-is-not-our-manhaj-nor-will-it-ever-be/>

al-Adnani, A. M. (2014). "Apologies, Emir of Al-Qaeda" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/05/11/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-sorry-amir-of-al-qaidah/>

al-Adnani, A. M. (2014). "What Comes to You of Good Is From Allah" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/06/11/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-the-good-that-has-happened-to-you-is-from-g/>

al-Adnani, A. M. (2014). "This Is the Promise of Allah" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/06/29/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-this-is-the-promise-of-god/>

al-Adnani, A. M. (2014). "Indeed, Your Lord Is Ever Watchful" Jihadology. <https://jihadology.net/2014/09/22/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-indeed-your-lord-is-in-observation/>

al-Adnani, A. M. (2015). "Say Die in Your Rage" Jihadology. <https://jihadology.net/2015/01/26/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-say-die-in-your-rage/>

al-Adnani, A. M. (2015). "So They Kill and Are Killed" Jihadology. <https://jihadology.net/2015/03/12/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from->

[the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-so-they-kill-and-are-killed/](#)

al-Adnani, A. M. (2015). "O Our People Respond to the Caller of Allah" Jihadology. <https://jihadology.net/2015/06/23/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-oh-our-people-respond-to-the-messenger-of-god/>

al-Adnani, A. M. (2015). "Say to Those Who Disbelieve You Will Be Overcome" Jihadology. <https://jihadology.net/2015/10/13/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-say-to-those-who-disbelieve/>

al-Adnani, A. M. (2016). "And Those Who Lived [In Faith] Would Live Upon Evidence" Jihadology. <https://jihadology.net/2016/05/21/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-mu%e1%b8%a5ammad-al-adnani-al-shami-and-those-who-lived-in-faith-would-live-upon-evidence/>

al-Asad, B. (2013). "Süüria presidendi Bashar al-Assadi täispikk kõne." Võrgulehel <https://www.alhadath.net/2013/01/06/%D8%A7%D9%84%D8%AE%D8%B7%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D9%83%D8%A7%D9%85%D9%84-%D9%84%D9%84%D8%B1%D8%A6%D9%8A%D8%B3-%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%88%D8%B1%D9%8A-%D8%A8%D8%B4%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B3%D8%AF> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2014). "President Bashar al-Assad. Transcript of Inauguration Speech." Võrgulehel <https://www.globalresearch.ca/president-bashar-al-assad-transcript-of-inauguration-speech/5391709> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2022). "President al-Assadi kõne õpetajate päeva puhul kohtumisel haridussektoriga." Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=93RY5qQw fs> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2021). "President Bashar al-Assadi kõne presidenti valimiste võidu puhul." Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=AYuOolis8iM> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2020). "President Bashar al-Assadi kõne rahva assamblee liikmete ees." Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=qDDi14KnJOW> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2020). "17/2/2020 President Assadi kõne televisioonist" Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=VgURrQhAe5Q> (17.02.2020)

al-Asad, B. (2021). "President Bashar al-Assad annab põhiseadusliku vande." Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=ATC54C4eiPo> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2019). “President Bashar al-Assad's kõne kohalike volikogude juhtide ees.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=YekbB3gU19I> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2018). “President Bashar al-Assad's kõne uute ministrite ees.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=fVmJ4Zvv-yk> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2018). “President Bashar al-Assad's kõne välisministeeriumi konverentsil.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=4b-BcIPp0eo> (23.03.2024)

al-Asad, B. (2018). “President Bashar al-Assad's kõne Araabia foorumi ees.” Vörgulehel https://www.youtube.com/watch?v=HX8_0ljknM0 (16.09.2018)

al-Asad, B. (2018). “President Bashar al-Assad's kõne välisministeeriumi konverentsil.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=4b-BcIPp0eo> (16.09.2018)

al-Asad, B. (2017). “President Bashar al-Assad kiitis Venemaad, Hiinat ja Iraani koostöö ees.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=YPgrwKDxzd> (20.08.2017)

al-Asad, B. (2006). “President Bashar al-Assad rõhutab, et Iisrael on vaenulik” Vörgulehel <https://www.memri.org/reports/syrian-president-bashar-al-assad-praises-resistance-harshly-criticizes-arab-leaders-and> (22.08.2006)

al-Asad, B. (2022) “President al-Assad's kõne õpetajate päeva puhul kohtumisel haridussektoriga.” Vörgulehel https://www.youtube.com/watch?v=93RY5qQw_fs (17.03.2022)

al-Asad, B. (2023). “President al-Assad tõi esile lääne mõju maailmas.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=YPgrwKDxzdY> (20.12.2023)

al-Asad, B. (2023). “President Bashar al-Assad pidas kõnet Araabia Liigas, rõhutades läänemõju” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=zTD5EvaT710> (24.05.2023)

al-Asad, H. (1973). “Hafez al-Assad's Speech in the October War (1973).” Vörgulehel <https://www.aymennjawad.org/2020/11/hafez-al-assad-speech-in-the-october-war-1973> (23.03.2024)

al-Asad, H. (1982). “Hafez al-Assad's Takfir of the Islamists.” Vörgulehel <https://www.aymennjawad.org/2020/06/hafez-al-assad-takfir-of-the-islamists> (23.03.2024)

al-Asad, H. (1980). “Hafez al-Assad's Speech on the Seventeenth Anniversary of the Ba'athist Revolution (1980).” Vörgulehel <https://www.aymennjawad.org/2021/02/hafez-al-assad-speech-on-the-seventeenth> (23.03.2024)

al-Asad, Hāfīz (1973). “Hafez al-Assad's kõne süüria inimestele sõjast.” Vörgulehel http://www.moqatel.com/openshare/Wthæk/Khotob/Khotub9/AKhotub4_1-1.htm_cvt.htm (23.03.2024)

al-Asad, H. (1976). “Hafez al-Assadi kõne Liibanoni vallutamise kohta.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=9NTsn5Y9U78> (22.03.2024)

al-Asad, H. (1978). “Hafez al-Assadi kõne ametiühingute kongressil.” Vörgulehel https://www.youtube.com/watch?v=jcNAQ7v_xXQ (22.03.2024)

al-Baghdadi, A. B. (2012). “But God Will Not Allow Except That His Light Should Be” Jihadology. <https://jihadology.net/2012/07/23/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraqs-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-but-god-will-not-allow-except-that-his-light-should-be/>

al-Baghdadi, A. B. (2014). “But Give Good Tidings To The Patient” Jihadology. <https://jihadology.net/2018/08/22/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-but-give-good-tidings-to-the-patient/>

al-Baghdadi, A. B. (2014). “A Message to the Mujahidin and the Muslim Ummah in the Month of Ramadan” <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/29fe8b48-1325-4357-9ce2-22f6f8d7db52/content>

al-Baghdadi, A. B. (2014). “God Knows and You Do Not Know” Jihadology. <https://jihadology.net/2014/01/19/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-shams-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-baghdadi-god-knows-and-you-do-not-know/>

al-Baghdadi, A. B. (2014). Jihadica. <https://www.jihadica.com/the-islamic-state-vs-the-jewish-state/>

al-Baghdadi, A. B. (2015). “Go Forth, Whether Light Or Heavy” Jihadology. <https://jihadology.net/2015/05/14/al-furqan-media-presents-a-new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-go-forth-whether-light-or-heavy/>

al-Baghdadi, A. B. (2015). “So Wait; Indeed We, Along With You, Are Waiting” Jihadology. <https://jihadology.net/2015/12/26/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-so-wait-indeed-we-along-with-you-are-waiting/>

al-Baghdadi, A. B. (2016). “This Is What God and His Messenger Had Promised Us” Jihadology. <https://jihadology.net/2016/11/02/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-this-is-what-god-and-his-messenger-had-promised-us/>

al-Baghdadi, A. B. (2017). “But Sufficient Is Your Lord As A Guide And A Helper” Jihadology. <https://jihadology.net/2017/09/28/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-but-sufficient-is-your-lord-as-a-guide-and-a-helper/>

al-Baghdadi, A. B. (2018). “But Give Good Tidings To The Patient” Jihadology. <https://jihadology.net/2018/08/22/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-but-give-good-tidings-to-the-patient/>

al-Baghdadi, A. B. (2019). “In The Hospitality of the Leader of the Faithful” Jihadology. <https://jihadology.net/2019/04/29/new-video-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-in-the-hospitality-of-the-leader-of-the-faithful/>

al-Baghdadi, A. B. (2019). “And Say, Do (As You Will)” Jihadology. <https://jihadology.net/2019/09/16/new-audio-message-from-the-islamic-states-shaykh-abu-bakr-al-%e1%b8%a5ussayni-al-qurayshi-al-baghdadi-and-say-do-as-you-will/>

al-Husseini, A. (1943). “Address to American Arabs.” Vörgulehel <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=wu.89095842472&seq=46> (22.03.2024)

al-Husseini, A. (1941). “Summons to a Holy War against Britain.” Vörgulehel <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=wu.89095842472&seq=45> (22.03.2024)

al-Husseini, A. (1961). “1961 Letter From Haj Amin Al Husseini To President Kennedy.” Vörgulehel https://archive.org/details/1961-letter-from-haj-amin-al-husseini-to-president-kennedy_202205/mode/2up (22.03.2024)

as-Sanwār, Y. (2022). “Sanwār: al-Aqsa ja Jeruusalemma ründamine tähendab piirkondlikku ususõda.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=nkXP6mzMZfi> (05.03.2024)

as-Sādāt, A. (1977). “President Sadat kõne vajadusest leida rahu Araabia-Iisraeli vahel” Vörgulehel https://ecf.org.il/media_items/835 (04.03.2024)

as-Sādāt, A. (1971). “President Sadat kõne valmisolekust vabastada kuupäeva sõja järel okupeeritud alad” Vörgulehel https://ecf.org.il/media_items/542 (04.03.2024)

as-Sādāt, A. (1981). “President Sadat kõne Egiptuse relvade andmisest Iraagile” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=4V4he56pz-k> (04.03.2024)

as-Sādāt, A. (1981). “President Sadat kõne Camp Davidi kokkulepetest Pariisis” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=U1NdGZ-Lw94> (04.03.2024)

as-Sādāt, A. (1977). “President Sadat kõne Nõukogude liidult relvastuse samisest” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=yWhJ7YmEaFM> (04.03.2024)

as-Sādāt, A. (1978). “President Sadat Nobeli kõne” Vörgulehel <https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1978/al-sadat/lecture/> (04.03.2024)

as-Sādāt, A. (1976). “President Sadat kõne oktoobrisõja häiretest Iisraelis” Vörgulehel

<https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Interview%20Prior%20to%20President%20OSadat%E2%80%99s%20Departure%20from%20Abu%20Dhabi.PDF> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1976). “President Sadat kõne välisküsimustest” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Press%20Interview%20in%20Doha%2C%20Qatar.PDF> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1971). “President Sadat kõne Suessi kanali taasavamise plaanist” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Announcement%20of%20Peace%20Initiative.pdf> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1971). “President Sadat kõne Palestiinlaste vabastamise seadmisest kõrgeimaks riiklikuks prioriteediks” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Address%20to%20the%20Opening%20Session%20of%20the%20Congress%20of%20the%20Palestinian%20National%20Council.pdf> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1973). “President Sadat kõne oktoobrisõja keskel Rahvakogule” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Excerpts%20of%20a%20Speech%20Calling%20for%20an%20Arab-Israeli%20Peace%20Conference.pdf> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1975). “President Sadat kõne Palestiinlaste tunnustamisest iseseisva rahvana” Võrgulehel https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Speech%20at%20the%20National%20Press%20Club_0.PDF (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1976). “President Sadati kõne milles ta väljendab uhkust Egiptuse otsustuskindluse üle” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Speech%20before%20Members%20of%20the%20Army%20in%20Ismailia.pdf> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1976). “President Sadat kõne Aafrika väljakutsetest” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Speech%20on%20the%20Occasion%20of%20Africa%E2%80%99s%20Day%20at%20Ras%20El%20Tenn%20Palace.pdf> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1976). “President Sadat kõne oktoobrisõjast taastatud staatuse üle” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Speech%20in%20Ghardaka.pdf> (21.03.2024)

as-Sādāt, A. (1976). “President Sadat kõne, et 1977 tuleb maksimaalselt pingutada Iisraeliga rahu saavutamiseks” Võrgulehel <https://sadat.umd.edu/sites/sadat.umd.edu/files/Excerpt%20from%20a%20Speech%20during%20a%20Visit%20to%20Ismalia.doc> (21.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. Mitukümmend kõnet ühest allikast. Võrgulehel: <https://a-r-d.shop/?p=29237> (08.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. Mitukümmend kõnet ühest allikast. Võrgulehel: https://archive.org/details/Abo_mosaab_alzarqawi/03+-%D8%A5%D9%84%D8%AD%D9%82+%D8%A8%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%A7%D9%81%D9%84%D8%A9.mp3 (20.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. (1994). “Sōjavangi ütlus, oo, rahvas, kutsun teid lunastusele ja teie kutsute mind pōrgusse”. Võrgulehel: https://ia601302.us.archive.org/35/items/Abo_mosaab_alzarqawi/01%20-%20-%20%إفادة%أسير%إلى%النجاة%و%تدعو%ننى%إلى%النار.pdf (21.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. (2003). “Sōnum Benu Hasani hōimudele, oo, rahvas, vastake Allhi kutsele!”. Võrgulehel: https://ia601302.us.archive.org/35/items/Abo_mosaab_alzarqawi/02%20-%20رسالة%إلى%بنى%حسن%-%20يا%قومي%أجيبوا%داعي%الله%20.pdf (21.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. (2004). “Al-Zarqawi truuusetootus AL-Qaeda’le” Võrgulehel: <https://2001-2009.state.gov/p/nea/rls/31694.htm> (21.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. (2012). “Sōnum Umma teadlastele ja nende toetajatele” Võrgulehel: <https://jihadology.net/wp-content/uploads/2012/04/abc5ab-mue1b9a3ab-al-zarqc481wc4ab-message-to-the-e28098ulamc481-of-the-ummah-and-their-advocates.mp3> (22.02.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. (2003-2006). Kōnede kogumik. Võrgulehel: https://www.cia.gov/library/abbottabad-compound/0C/0CB0151B027809B5ED8927906E28A159_الدب_عن_قاعدة_الجهاد_في_العراق.pdf (21.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. (2005). “Az-Zarqāwī kõne eidi puhul”. Võrgulehel: <https://archive.org/details/zarqawieidkhtubah/zarqawieidkhtubah.divx> (21.03.2024)

Az-Zarqāwī, A. M. “Väljavõtted Az-Zarqāwī kõnest”, Al-Naba nr 207, 1441H. Võrgulehel: <https://pastethis.to/59kuEpE8eST> (21.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2003). “Full text of the audio tape which is believed to have been recorded by al-Qaeda's Ayman al-Zawahiri. The tape was broadcast by the Arabic television channel al-Jazeera.” Võrgulehel http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/3047903.stm (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2005). “Global Jihad: The Freeing Of Humanity And Homelands Under The Banner Of The Qur’an.” Võrgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/51a56a30-f991-4684-9b87-e454ab87dc9b/content> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2005). “Letter from al-Zawahiri to al-Zarqawi.” Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/7ee49465-fa9e-4de5-ae4-fe3647ff44ce/content?authentication-token=eyJhbGciOiJIUzI1NiJ9.eyJlaWQiOiIyMTc1MDMzZi0zYzlkLTRiNjktOTM1OS1jMmEwNmI5ZmMzYjgiLCJzZyI6W10sImF1dGhlnbnRpY2F0aW9uTWV0aG9kIjoicGFzc3dvcmluLCJleHAiOiE3MTAzMjc5NDV9.Vpl61UOUV24wyLxyrnbwalPz68tRfA7GUhKBee7l3bg> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2006). “A Message to the People of Pakistan.” Vörgulehel https://archive.org/details/Ayman_al-Zawahiri (22.04.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). “Al-Qaeda's Al-Zawahiri praises Osama bin Laden in new video message.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=xHkXARegke8> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2008). “Shaykh Ayman al-Zawahiri: A Call to Help Our People in Gaza.” Vörgulehel <https://web.archive.org/web/20120216060134/http://www1.nefafoundation.org/miscellaneous/FeaturedDocs/nefazawahiri0308.pdf> (28.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). “Message of Hope and Glad Tidings for Our People in Egypt, Episode 6.” Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/d4689a01-c284-4896-aa26-af5f26df7115/content> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2006). “Al Qaeda releases 9/11 anniversary message.” Vörgulehel <http://edition.cnn.com/2006/US/09/10/zawahiri.911/> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2009). “New Zawahiri Statement: Obama Is Killing Muslims In Gaza.” Vörgulehel <https://www.jihadica.com/new-zawahiri-statement-obama-is-attacking-muslims-in-gaza/> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2019). “Al-Qaeda Leader Says America Empowered Iran, Encourages Jihadi Attacks.” Vörgulehel <https://kyleorton.co.uk/2019/09/12/zawahiri-9-11-speech-america-iran-encourage-regional-terrorism/#more-6245> (22.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2017). “Ayman al-Zawahiri Finally Addresses the Problems with Al-Qaeda’s Syrian Branch.” Vörgulehel <https://kyleorton.co.uk/2017/12/04/ayman-al-zawahiri-finally-addresses-the-problems-with-al-qaedas-syrian-branch/> (23.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2019). “Al-Qaeda Leader Wants to Take the Jihad in Kashmir Away from Pakistan.” Vörgulehel <https://kyleorton.co.uk/2019/07/09/al-qaeda-leader-wants-to-take-the-jihad-in-kashmir-away-from-pakistan/#more-6251> (27.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2018). “Al-Qaeda Leader Says America is the Main Enemy.” Vörgulehel <https://kyleorton.co.uk/2018/09/11/al-qaeda-leader-says-america-is-the-main-enemy/#more-6105> (27.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2014). “Ayman al-Zawahiri Expels ISIS From Al-Qaeda.” Vörgulehel <https://kyleorton.co.uk/2014/03/21/ayman-al-zawahiri-expels-isis-from-al-qaeda/> (28.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2004). “Sheikh Ayman Az Zawahiri speech on Elections in America, Afghanistan, Iraq.” Vörgulehel <https://archive.org/details/zawahiri-intekhabat> (28.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2005). “A Speech by Dr. Ayman al-Zawahiri to the Muslim Pakistani People after the Earthquake.” Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/items/cda18faf-3dfb-432d-9040-855b900d836b/full> (28.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2007). “Palestiina on meie ja iga moslemi mure” Vörgulehel <https://archive.org/details/Dr-Ayman-Concern> (28.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2006). “Al-Zawāhiri urges attack on Israel.” Vörgulehel <https://web.archive.org/web/20061027122348/http://english.aljazeera.net/NR/exeres/1D608570-C11E-4AEB-B14B-84B47DC401E7.htm> (28.02.2024)

az-Zawāhiri, A. (2006). “The all Interviewes-with-Dr-Ayman-al-Zawahiri by As-Sahab Media” Vörgulehel <https://archive.org/details/The-all-Interviewes-with-Dr-Ayman-al-Zawahiri> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2007). “Al Qaeda deputy speaks out on US Iraq pullout bill.” Vörgulehel <https://www.reuters.com/article/topNews/idUSN0529849520070506/> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2007). “Al-Zawahiri Audio Message Discusses 'Fall of Jerusalem' Anniversary.” Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/646fd3dd-4c7b-430b-99fa-5a699dd11490/content?authentication-token=eyJhbGciOiJIUzI1NiJ9.eyJlaWQiOiJyMTc1MDMzZi0zYzlkLTRiNjktOTM1OS1jMmEwNmI5ZmMzYjgiLCJzcyI6IjE6W10sImF1dGhlnbnRpY2F0aW9uTWV0aG9kIjoicGFzc3dvcmlzLCJleHAiOiJlE3MTAzMjkzODB9.-3bb0146Rc8MCvvoryqjXa0Bv52EEnKtjQj3tIUWS2M> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). Vörgulehel <https://ctc.westpoint.edu/wp-content/uploads/2013/10/A-Draft-of-Zawahiris-Message-to-the-Egyptians-Original.pdf> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2008). “Sahab Releases Full Zawahiri Message in English.” Vörgulehel <https://www.jihadica.com/sahab-releases-full-zawahiri-message-in-english/> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). “9/11 anniversary: Al-Qaeda video marks attack date.” Vörgulehel <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-14895727> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2017). “Al-Qaeda’s Leader Reiterates the Group’s Ideology, Intent to Strike the West.” Vörgulehel <https://kyleorton.co.uk/2017/01/07/al-qaedas-leader-reiterates-the-groups-ideology-intent-to-strike-the-west/> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2014). “Al-Qaeda chief Zawahiri launches al-Qaeda in South Asia.” Vörgulehel <https://www.bbc.com/news/world-asia-29056668> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2016). Al Qaeda Leader Threatens 'Gravest Consequences' If Boston Marathon Bomber Executed, Reports Say.” Vörgulehel <https://www.cbsnews.com/boston/news/boston-marathon-bomber-execution-al-qaeda-video-threat-dzhokhar-tsarnaev-ayman-al-zawahiri/> (02.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). “Al-Qaeda number two broaches Libya in new video.” Vörgulehel https://web.archive.org/web/20110419185633/https://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5j3C_aFhG1EZatQWSyGxGj81UnXzQ?docId=CNG.9baeed4b77985cc23322a6a1edf5ef6e.851 (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2006). “Usu ja uskmatuse konflikti faktid” Vörgulehel <https://archive.org/details/Dr-Ayman-sera3> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2010). “Al-Qaida No. 2 slams France's push to ban veils.” Vörgulehel <https://web.archive.org/web/20100801014050/https://www.google.com/hostednews/ap/article/ALeqM5i1vEH6vKscFggXRmdXJor43Xv0JAD9H80P781> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). Vörgulehel <https://archive.org/details/To-Our-Brothers-And-Sester-In-Bakstan/To-Our-Brothers-And-Sester-In-Bakstan-Eng-Ar-Mobile.3gp> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2011). “Zawahiri Urges Christians to Not Fight al-Qaeda, Calls for Innovative Attacks.” Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/items/82bca34e-fec4-4185-ab62-3f835d6f47a0> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2003). “Transcript From Dr. Ayman Al-Zawahiri Latest Tape.” Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/ca28cbbd-386b-446a-aa74-69cf43a451e5/content> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2008). “Jihadist Website: Al-Zawahiri Interviewed on Afghanistan, Iraq, Other Issues.” Võrgulehel <https://gtrp.haverford.edu/statement/ZAW20081128/> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2009). “Al-Zawahiri Calls for Supporting Jihad in Pakistan.” Võrgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/94e87ed3-942e-4d3a-9b47-9a9b3aa6e5a8/content> (11.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2006). “Website: Al-Zawahiri Congratulates Muslims on Id Al-Adha, 'Defeat' of American.” Võrgulehel <https://gtrp.haverford.edu/statement/ZAW20061230/> (20.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2008). “Al-Zawahiri Says US 'Being Routed' in Iraq, Afghanistan, Assails Egypt's Rulers.” Võrgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/6de4c529-9edb-432c-8d93-800e82c1f1dd/content> (20.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2012). “Zawahiri Urges Tunisians Seek Shariah-Based Governance.” Võrgulehel <https://gtrp.haverford.edu/statement/ZAW20120610/> (20.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2012). “Zawahiri Demands Shariah in Egypt, Remarks on Razing of Bin Laden House.” Võrgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/items/cbc41daf-a1de-4be6-a071-1bd83c54b472> (20.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2005). “Al Jazeera airs new videotape by Ayman Zawahiri.” Võrgulehel <https://gtrp.haverford.edu/statement/ZAW20050220P/> (20.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2009). “Ayman al-Zawahiri Audio Message 'The Crusade Sets Its Sights on the Sudan'.” Võrgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/743141f4-29c4-483d-9bb7-93ce56acd709/content> (21.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2007). “The Aggression Against Lal Masjid.” Võrgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/162e3814-1fa5-44ba-882b-6b289289e6d1/content> (Vaadatud 21.03.2024)

az-Zawāhiri, A. (2013). “Zawahiri Urges Egyptians, Syrians and Tunisians to Demand Shariah.” Võrgulehel <https://gtrp.haverford.edu/statement/ZAW20131011/> (21.03.2024)

- az-Zawāhiri, A. (2008). “Dr. Ayman al-Zawahiri: "Lift the Siege of Gaza!" Vörgulehel <https://scholarship.tricolib.brynmawr.edu/server/api/core/bitstreams/c17f9ca1-1524-471a-aad1-601c54a88902/content> (21.03.2024)
- ‘Abbās, M. (2022). “Maḥmūd ‘Abbās kõneleb ÜRO üldarutelul, 77 sessioon.” Vörgulehel <https://webtv.un.org/ar/asset/k1h/k1hoim2mxt> (25.02.2024)
- ‘Abbās, M. (2021). “Maḥmūd ‘Abbās kõneleb ÜRO üldarutelul, 76 sessioon.” Vörgulehel <https://webtv.un.org/ar/asset/k1d/k1dr4ntr8e> (26.02.2024)
- ‘Abbās, M. (2023). “Maḥmūd ‘Abbās kõneleb ÜRO üldarutelul, 78 sessioon.” Vörgulehel <https://webtv.un.org/ar/asset/k1s/k1s6olvvqb> (26.02.2024)
- ‘Abbās, M. (2006). “President Abbas’ speech before the UN General Assembly” Vörgulehel <http://www.miftah.org/Display.cfm?DocId=11519&CategoryId=18> (26.02.2024)
- ‘Abbās, M. (2014). “Full text of Abbas's donor speech in Cairo” Vörgulehel <https://www.jpost.com/arab-israeli-conflict/full-text-of-mahmoud-abbass-donor-speech-378656> (26.02.2024)
- ‘Abbās, M. (2005). “Transcript of Mahmoud Abbas' speech at Egypt summit” Vörgulehel <https://edition.cnn.com/2005/WORLD/meast/02/08/transcript.abbas/index.html> (26.02.2024)
- ‘Abbās, M. (2009). “Maḥmūd ‘Abbās’i kõne Palestiina Rahvusnõukogu koosolekul” Vörgulehel <https://www.palestinepnc.org/news/item/115-2017-06-05-09-50-40> (26.02.2024)
- ‘Arafāt, Y. (1974). “The Speech Of Yasir Arafat at the General Assembly of the United Nations” Vörgulehel <https://www.palquest.org/en/historictext/9639/speech-yasir-arafat-unga> (24.03.2024)
- ‘Arafāt, Y. (1978). “Yāsir Arafāti kõne "Camp David" kokkulepete ja Palestiina vankumatuses kohta, 26. oktoober 1978.” Vörgulehel https://info.wafa.ps/ar_page.aspx?id=ksJyuVa27992007483aksJyuV (6.03.2024)
- ‘Arafāt, Y. (1988). “Arafāti kõne Palestiina Rahvusnõukogu ees selle üheksateistkümnendal istungil, 12. november 1988.” Vörgulehel https://info.wafa.ps/ar_page.aspx?id=ksJyuVa27992007483aksJyuV (7.03.2024)
- ‘Arafāt, Y. (1988). “Palestiina Vabastusorganisatsiooni täitevkomitee esimehe ja Palestiina revolutsiooniliste jõudude ülemjuhataja Yasser Arafati kõne ÜRO Peaassambleel Palestiina küsimuse arutamiseks 12./13./1988 Genfis.” Vörgulehel <https://www.palquest.org/ar/historictext/9678/%D8%AE%D8%B7%D8%A7%D8%A8-%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D8%B1-%D8%B9%D8%B1%D9%81%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85->

[%D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%85%D8%B9%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A7%D9%85%D8%A9-%D9%84%D9%84%D8%A3%D9%85%D9%85-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AA%D8%AD%D8%AF%D8%A9%D8%8C-%D8%AC%D9%86%D9%8A%D9%81%D8%8C-1988](#) (8.03.2024)

‘Arafāt, Y. (1996). “President ‘Arafāti kõne Seadusandliku Nõukogu avamisel 7. märtsil 1996.” Võrgulehel https://info.wafa.ps/ar_page.aspx?id=ksJ_yuVa27992007483aksJyuV (28.02.2024)

‘Arafāt, Y. (1997). “President ‘Arafāti kõne Seadusandliku Nõukogu teisel istungil 18.03.1997.” Võrgulehel https://info.wafa.ps/ar_page.aspx?id=ksJ_yuVa27992007483aksJyuV (28.02.2024)

‘Arafāt, Y. (1993). “President ‘Arafāti kõne Oslo I lepingu allakirjutamisel 13.09.1993.” Võrgulehel <https://ecf.org.il/issues/issue/17> (10.03.2024)

‘Arafāt, Y. (1994). “President ‘Arafāti kõne Nobeli rahupreemia saamisel.” Võrgulehel <https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1994/arafat/lecture/> (10.03.2024)

‘Arafāt, Y. (1995). “President ‘Arafāti kõne Harvardi Ülikoolis.” Võrgulehel https://youtu.be/jkAGv22KMpk?si=Pvf_NwLqcqS7PmXY (1.03.2024)

‘Arafāt, Y. (2004). “President ‘Arafāti kõne Araabia tippkohtumisel Tunises.” Võrgulehel <https://yaf.ps/page-540-ar.html> (1.03.2024) ‘

Arafāt, Y. (1993). “President Arafati kiri Iisraeli peaministrile Yitzhak Rabinile.” Võrgulehel <https://ijs.org.au/arafats-letter-to-rabin-1993/> (1.03.2024)

Gaddafi, M. (2011). “GADDAFI'S LAST SPEECH COMPLETE TEXT.” Võrgulehel <https://www.worldfuturefund.org/Reports/Qaddafi/qaddafi.html> (23.03.2024)

Gaddafi, M. (2011). “Gaddafi urges violent showdown and tells Libya 'I'll die a martyr'” Võrgulehel <https://www.theguardian.com/world/2011/feb/22/muammar-gaddafi-urges-violent-showdown> (22/02/2011)

Gaddafi, M. (2009). “Muammar Gaddafi speech at United Nations General Assembly.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=PBRqqa7ZpeQ> (23.03.2024)

Gaddafi, M. (2009). “Gaddafi says European women forced to do men's jobs” Võrgulehel <https://www.reuters.com/article/idUSTRE55B4QE/> (12/06/2009)

Haniyye, I. (2024). “Hamasi poliitilise büroo juhi Isma‘il Haniyye kõne Gaza konverentsi, rääkides Al-Aqsa operatsioonist ja riigi rollist.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=LlmUxKx37c8> (24.02.2024)

Haniyye, I. (2024). “Isma‘il Haniyye: piirkonnas pole julgeolekut ega stabiilsust, kui okupatsioon ei lõpe.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=-zvE49WO9ZY> (24.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye: oleme avatud arutama kõiki ideid või algatusi, mis võiksid viia agressiooni peatumiseni.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=DnshQIn5R3k> (24.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye: kui vaenlane tahab, et lahing oleks pikk, oleme selleks valmis.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=0YefQl6OZNo> (24.02.2024)

Haniyye, I. (2024). “Haniyye: al-‘Arūrī mõrv on terroriakt ja Liibanoni suveräänsuse rikkumine.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=DkLu7DiauGQ> (24.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye kõne: ameeriklased kannavad vastutust baptistide veresauna eest, pakkudes neile varju.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=GKruWykthzw> (24.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye: see lahing muudab ajaloo kulgu ja liigub Palestiina rahva kõrgemate eesmärkide saavutamise poole.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=ruv9-3BZz5s> (25.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye: okupatsioonikuriteod kinnitavad taas selle jõhkra, mõrvarliku natsivaenlase olemust.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=w9X2r1rSPdY> (25.02.2024)

Haniyye, I. (2021). “Hamasi poliitbüroo juhi kõne pärast relvarahu sõlmimist.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=9jByTUBndw4&t=5s> (25.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye: Gaza sõda on saatuslik lahing sallivusse ja kooseksisteerimisse uskujate ning natside vahel.” Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=dgH8EXaGh8g> (25.02.2024)

Haniyye, I. (2023). “Isma‘il Haniyye: okupatsioon taandus vastupanu olukorras ja meie uhke rahva taatele, mis viis vaherahu kokkuleppeni.” Võrgulehel https://www.youtube.com/watch?v=_2pLSEgFPK8 (25.02.2024)

Haniyye, I. (2024). “Islami Vastupanuliikumise Hamasi poliitilise büroo juhi Isma‘il Haniyye kõne.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=-dsihpWJ-Zw> (28.02.2024)

Haniyye, I. (2018). “Haniyye: sajandi tehing ei lähe läbi, kui see pea sellest kehast lahkub.” Vörgulehel https://www.youtube.com/watch?v=K4g_chQROVE (28.02.2024)

Haniyye, I. (2017). “Haniyye kõne Hamasi liikumise festivalil, millega tähistatakse selle asutamise kolmekümnendat aastapäeva.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=HKKj6X5zRNY> (28.02.2024)

Haniyye, I. (2016). “Hamasi poliitbüroo asejuhi Isma‘il Haniyye kõne avalikul festivalil.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=MKtiKScONFA> (28.02.2024)

Haniyye, I. (2022). “Isma‘il Haniyye kõne Iisraeli Gaza sõja esimesel aastapäeval.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=L0b0uHPrXug> (28.02.2024)

Haniyye, I. (2014). “Haniyye: Palestiina rahvas, kes ei tähistanud ‘Īd al-Fiṭr, tähistab nüüd võidupüha.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=LypI1Wiu1fi> (28.02.2024)

Haniyye, I. (2016). “Rõõmud piiramise südamest... Isma‘il Haniyye kõne massipulmas Gazas.” Vörgulehel https://www.youtube.com/watch?v=1j2lFX4yu_o (05.03.2024)

Haniyye, I. (2024). “Isma‘il Haniyye: tutvustasime lähenemisviisi okupatsiooni lõpetamiseks Läänekaldal ja Gaza sektoris ning Palestiina riigi loomiseks.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=PhlXl9pZdNY> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2016). “Isma‘il Haniyye kõne *tarāwīḥ*’i palvel 27. ramadani ööl.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=t27URNrsNmM> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2015). “Isma‘il Haniyye kõne Hamasi konverentsil Palestiina vangide päeva tähistamisel.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=f7ktP1rcsfc> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2017). “Isma‘il Haniyye kõne Al-Aklouki mošee avamisel Gazas.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=XYJvJTFNPac> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2012). “Isma‘il Haniyye kõne ‘al-’Azhār ‘aš-Šarīf’is.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=XWX8d9ln8tk> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2018). “Hamasi poliitbüroo juhi Isma‘il Haniyye kõne Suure tagasituleku marsil.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=0bk98wcTw3U> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2015). “Isma‘il Haniyye kõne Hamasi liikumise ühe asutaja ‘al-Ḥasanāt’i matustel.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=JZSHkVZYV5A> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2018). “Isma‘il Haniyye kõne Palestiina märtri Fādī ‘al-Baṣṣ’i matustel.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=iaKC7y5M-Xs> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2011). “Isma‘il Haniyye kõne Yāssīn’i märtrisurma aastapäeval.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=1QNwSgotEkQ> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2016). “Isma‘il Haniyye kõne "Khansa Palestiina" matusetseremoonia ajal.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=4KnHx9OcUHE> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2014). “Isma‘il Haniyye kõne (Gaza festival: inimesed, kes loovad võidu) Kuveidis 2014-9-11.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=xOa9sW7r2UE> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2021). “Isma‘il Haniyye Rabatist: vennalik Maroko on palestiinlastele strateegiline sõber.” Vörgulehel https://www.youtube.com/watch?v=IRrq12FN_Zk (17.03.2024)

Haniyye, I. (2018). “Isma‘il Haniyye kõne ühe miljonist märtri Yūsuf al-Faṣīḥ matustel.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=qNSZj8Wetp8> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2013). “Peaministri kõne - doktor Isma‘il Haniyye – teine lõpuaktus.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=aG5pZMCGANw> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2016). “Isma‘il Haniyye: jumal valis Yaḥyā ‘Ayyās’i märtri, kes elab meie südames ja mõtetes vaatamata 20 aasta möödumisele.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=5vmJS--pd64> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2012). “Haniyye kõne solidaarsusfestivalil Yarmouki laagri elanikega Süürias.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=wUh8EOmgpGo> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2015). “Isma‘il Haniyye kõne šeik Aḥmad Yāssīn’i mõrva üheteistkümnendal aastapäeval.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=-EnQeJeE1js> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2018). “Hamasi poliitbüroo juhi Isma‘il Haniyye kõne.” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=Wlz4Ua4URIs> (17.03.2024)

Haniyye, I. (2023) “Haniyeh outlines context and objectives of Hamas Operation Al-Aqsa Flood.” Vörgulehel <https://www.middleeastmonitor.com/20231009-haniyeh-outlines-context-and-objectives-of-hamas-operation-al-aqsa-flood/> (24.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1977). “Democracy: A source of Strength for the Individual and Society.” Vörgulehel <https://www.themarginalian.org/2012/10/02/saddam-hussein-speeches-on-democracy-1977-1978/> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1977). “Democracy: A Comprehensive Conception of Life.” Vörgulehel <https://www.themarginalian.org/2012/10/02/saddam-hussein-speeches-on-democracy-1977-1978/> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1978). “Democracy: A principled and Practices Necessity.” Vörgulehel <https://www.themarginalian.org/2012/10/02/saddam-hussein-speeches-on-democracy-1977-1978/> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1978). “The role of the Iraqi Armed Forces in the Arab-Zionist Conflict.” Vörgulehel [Transcript of a Speech Given by Saddam Hussein on 'The Role of the Iraqi Armed Forces in the Arab-Zionist Conflict' at Al-Bakr University | Wilson Center Digital Archive](https://www.wilsoncenter.org/digital-archive/transcript-of-a-speech-given-by-saddam-hussein-on-the-role-of-the-iraqi-armed-forces-in-the-arab-zionist-conflict-at-al-bakr-university) (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1980). “Army day speech, marking the 59th anniversary of the founding of the Iraqi army.” Vörgulehel <https://catalogue.nla.gov.au/catalog/1540984> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1980). “The 12th anniversary of the July 1968 Revolution in Iraq.” Vörgulehel <https://www.jstor.org/stable/43525652> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1981). “President Saddam Hussein's Speech on National Day, 1981” Vörgulehel <https://onlinebooks.library.upenn.edu/webbin/book/lookupid?key=olbp57399> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1990). “FEBRUARY SPEECH WAS HARBINGER OF SADDAM'S INTENTIONS” Vörgulehel <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1991/01/15/february-speech-was-harbinger-of-saddams-intentions/a6e4f533-f6b7-4c2a-b976-34c35a7cab5a/> (28.02.2024)

Ḥusayn, Ş. (1990). “Saddam's Address to the American People” Vörgulehel <https://www.c-span.org/video/?14229-1/saddams-address-american-people> (15.03.2024)

Ḥusayn, Ş. (1991). “The Gulf War: A Chronology” Vörgulehel <https://www.airandspaceforces.com/article/0101chrono/> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (1995). “President Saddam Hussein's Speech on the 7th Anniversary of the Great Victory Day 8 August 1995” Vörgulehel <https://www.amazon.com/President-Saddam-Husseins-Anniversary-Victory/dp/B08LZPNN74> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (1996). “Transcript of Saddam Hussein's speech to Iraqis” Vörgulehel <http://edition.cnn.com/WORLD/9609/03/saddam.transcript/> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (1998). “Saddam Husayn Prepares for an October Confrontation” Vörgulehel <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/saddam-husayn-prepares-october-confrontation> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (1999). “Saddam speech July 17, 1999” Vörgulehel https://en.wikisource.org/wiki/Saddam_speech_July_17,_1999 (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2002). “Transcript: Saddam Hussein's Speech” Vörgulehel <https://www.foxnews.com/story/transcript-saddam-husseins-speech> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2003). “Transcript: Saddam Hussein's Speech” Vörgulehel <https://www.theguardian.com/world/2003/jan/06/iraq1> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2003). “Gulf War 12th Anniversary Speech” Vörgulehel <https://www.c-span.org/video/?174674-1/gulf-war-12th-anniversary-speech> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2003). “Text of Saddam Hussein's Speech” Vörgulehel <https://www.theintelligencer.com/news/article/Text-of-Saddam-Hussein-s-Speech-10495687.php> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2003). “Saddam addresses Iraqi people” Vörgulehel <https://edition.cnn.com/2003/WORLD/meast/03/20/irq.war.saddam.transcript/> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2003). “Iraqi President Address” Vörgulehel <https://www.c-span.org/video/?175989-1/iraqi-president-address> (15.03.2024)

Husayn, Ş. (2003). “Saddam Hussein last radio speech was broadcast on April 9, 2003” Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=7UpQFBEVKQ0> (15.03.2024)

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2012). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-throne-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2012). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-addresses-speech-nation-59th-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2012). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-addresses-speech-4th-oic-extraordinary-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2012). <https://moroccoonthemove.com/2012/10/15/morocco-king-opens-parliament-urges-it-fulfill-promise-of-change-new-constitution/>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2012). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-nation-37th-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2013). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-delivered-tuesday-occasion-throne-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2013). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/speech-his-majesty-king-nation-occasion-60th-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2013). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-opening-first-session-third-legislative-year-ninth>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2013). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-speech-addressed-hm-king-mohammed-vi-arab-summit-kuwait>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-speech-addressed-hm-king-mohammed-vi-arab-summit-kuwait>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/text-speech-addressed-hm-king-mohammed-vi-participants-4th-eu-africa-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-throne-day-speech-delivered-hm-king-mohammed-vi>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-nation-61st-anniversary-king-and-peoples-revolution-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-69th-session-un-general-assembly>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-opening-fourth-legislative-year>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-39th-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2014). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-addresses-message-participants-13th-fikr-conference-arab-thought-foundation>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2015). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-speech-delivered-thursday-hm-king-mohammed-vi-16th-throne-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2015). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-delivered-62nd-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2015). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-70th-session-un-general-assembly>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2015). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-speech-delivered-hm-king-mohammed-vi-3rd-india-africa-summit-forum-new>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2015). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-nation-40th-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-13th-oic-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-morocco-gcc-summit-riyadh>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-signing-ceremony-paris-climate-agreement>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-inauguration-ceremony-higher-council-mohammed-vi-foundation>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-message-medcop-climate-2016>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-27th-arab-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-king-and-peoples-revolution-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-parliament-opening>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-speech-hm-king-41st-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-speech-hm-king-cop22-high-level-segment>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2016). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-opening-africa-action-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-speech-hm-king-28th-african-union-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-acceptance-message-ee-visionary-award>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-hm-kings-speech-29th-au-heads-state-and-government-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-occasion-throne-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-commander-faithful-sends-message-moroccan-pilgrims-heading-islam-holy-sites>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-64th-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/discours-royaux/texte-integral-prononce-par-sm-le-roi-mohammed-vi-devant-les-membres-des-deux>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2017). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-42nd-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2018). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-sends-speech-au-extraordinary-summit-continental-free-trade-area-full-text>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2018). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-addresses-31st-ordinary-session-assembly-heads-state-and-government-au-full>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2018). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-65th-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2018). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-opening-1st-session-3rd-legislative-year-10th-legislature>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2018). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-43rd-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2019). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-sends-speech-1st-conference-climate-commission-sahel-region>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2019). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-sends-speech-1st-arab-european-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2019). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-speech-hm-king-occasion-pope-francis-visit-morocco>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2019). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-occasion-throne-day-full-text>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2019). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-66th-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2019). <https://www.moroccoembassy.co.za/component/content/article/107-royal-speeches/231-hm-king-44th-anniversary-green-march?Itemid=437>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2020). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-occasion-throne-day>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2020). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-67th-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2020). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-occasion-parliament-opening-full-text>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2020). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-45th-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2021). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-throne-day-0>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2021). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/full-text-royal-speech-68th-anniversary-revolution-king-and-people>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2021). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-parliament-opening>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2021). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-sends-speech-26th-un-climate-change-conference-full-text>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2021). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-46th-anniversary-green-march>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2022). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-sends-speech-6th-european-union-african-union-summit>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2022). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-sends-speech-summit-heads-state-and-government-drought-and-sustainable-land>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2022). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-throne-day-full-text>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2023). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-parliament-occasion-opening-1st-session-3rd-legislative-year>

Mohammed VI, Maroko Kuningas. (2023). <https://www.maroc.ma/en/royal-speeches/hm-king-delivers-speech-nation-occasion-48th-anniversary-green-march-full-text>

Morsi, M. (2013). “Translation: President Mohamed Morsi’s Address to the translation: President Mohamed Morsi’s Address to the Nation” Vörgulehel <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/translation-president-mohamed-morsi-s-address-to-the-nation/> (18.04.2024)

Morsi, M. (2012). "President-elect Mohamed Morsi's first speech." Vörgulehel <https://www.wilsoncenter.org/president-elect-mohamed-morsis-first-speech> (18.04.2024)

Morsi, M. (2012). "Egyptian President Morsi United Nations General Assembly Address." Vörgulehel <https://www.c-span.org/video/?308405-2/egyptian-president-morsi-united-nations-general-assembly-address> (18.04.2024)

Morsi, M. (2013). "Egypt's president refuses to step down." Vörgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=X6vs8b6t3JE> (18.04.2024)

Morsi, M. (2012). "Egyptian President Mohammad Morsi Address to Nation." Vörgulehel <https://www.c-span.org/video/?309839-1/egyptian-president-mohammad-morsi-address-nation> (18.04.2024)

Morsi, M. (2012). "Selected Excerpts of Morsi's Speech." Vörgulehel <https://www.nytimes.com/2012/08/31/world/middleeast/selected-excerpts-of-president-mohamed-morsis-speech.html> (18.04.2024)

Morsi, M. (2012). "Syrian crisis 'tragedy of the age', says Morsi at UN." Vörgulehel <https://www.france24.com/en/20120926-un-egypt-morsi-opposed-foreign-military-intervention-syria-assad-iran-ahmadinejad-israel-palestinians> (18.04.2024)

Morsi, M. (2013). "Top News: Morsi addresses people one year after taking power; Egypt opposition criticizes speech." Vörgulehel <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/top-news-morsi-addresses-people-one-year-after-taking-power-egypt-opposition-criticizes-speech/> (20.04.2024)

Morsi, M. (2012). "Egypt's Mohamed Morsi to give speech after signing in new charter." Vörgulehel <https://www.ndtv.com/world-news/egypts-mohamed-morsi-to-give-speech-after-signing-in-new-charter-508623> (20.04.2024)

Morsi, M. (2012). "President Mohamed Morsi's Speech in Tahrir Square, Friday June 29, 2012." Vörgulehel <https://ikhwanweb.com/president-mohamed-morsis-speech/> (20.04.2024)

Nasser, G. A. (1956). "President Nasser's kõne USA hoiatamisega Iisraelile relvade andmise osas." Vörgulehel <http://www.nasser.org/TextViewer.aspx?TextID=SPCH-417-en> (27.02.2024)

Nasser, G. A. (1967). "President Nasser's kõne kaitselepingu loomisel UAR ja Jordaania vahel" Vörgulehel <http://www.nasser.org/TextViewer.aspx?TextID=SPCH-1219-en> (27.02.2024)

Nasser, G. A. (1967). "President Nasseri kõne Iraagi liitumise Egiptuse, Jordania ja UAR kaitselepinguga" Võrgulehel <http://www.nasser.org/TextViewer.aspx?TextID=SPCH-1220-en> (27.02.2024)

Nasser, G. A. (1967). "President Nasseri tagasiastumise kõne kuue päeva sõja kaotuse tõttu" Võrgulehel <http://www.nasser.org/TextViewer.aspx?TextID=SPCH-1221-en> (27.02.2024)

Nasser, G. A. (1967). "President Nasseri tagasiastumisest loobumise kõne" Võrgulehel <http://www.nasser.org/TextViewer.aspx?TextID=SPCH-1222-en> (27.02.2024)

Nasser, G. A. (1969). "President Nasseri kõne kuidas Palestiinat pole võimalik militaarse jõuga vabastada" Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=usnoEcj1g9Y> (01.03.2024)

Nasser, G. A. (1967). "President Nasseri kõne sõjalistest kriisidest ja kuidas Iisrael on nende vaenlane" Võrgulehel <https://israeled.org/resources/documents/president-nasser-speech-egyptian-national-assembly/> (01.03.2024)

Nasser, G. A. (1956). "President Nasseri kõne Suessi kanali natsionaliseerimise üle" Võrgulehel <https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/speech-president-nasser-alexandria-july-26-1956-extract> (21.03.2024)

Nasser, G. A. (1958). "President Nasseri kõne Afro-Aasia konverensil" Võrgulehel <https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/speech-president-gamal-abdel-nasser-afro-asian-youth-conference-monday-2-february-fibrair> (21.03.2024)

Nasser, G. A. (1967). "President Nasseri kõne Tirani väina konflikti kohta, mis oli oluline tegur kuuepäevases sõjas" Võrgulehel <https://www.youtube.com/watch?v=JwEPu9shPj0> (21.03.2024)

Nasser, G. A. (1969). "President Nasseri kõne kuidas sõda on Aarabia-Iisraeli konflikti ainus lahendus" Võrgulehel <https://www.jta.org/archive/nasser-tells-parliament-war-and-bloodshed-are-solution-to-arab-israel-conflict> (21.03.2024)

Mashal, Khaled (2023). "Eksklusiiivne intervjuu Hamasi välispoliitilise büroo juhi Khaled Mashaliga". Võrgulehel <https://youtu.be/cE6IUOHNGxU?si=Qwg-QARNSutbnzNk> (22.04.2024)

Mashal, Khaled (2014). "Kõne Iisraeli rünnakust Gazale". Võrgulehel <https://youtu.be/wLw1QK8WDuA?si=XVctOaxtt1rx38ht> (20.04.2024)

Mashal, Khaled (2019). "Khaled Mashali kõne rahutippkohtumise raames". Võrgulehel <https://youtu.be/5s7WYL30w8c?si=upxxKM4CSrY28bo6> (20.04.2024)

Mashal, Khaled (2023). “Khaled Mashali kõne”. Võrgulehel
https://youtu.be/6K9XU_UErOk?si=Im4hLtbjEfp0HtzH (22.04.2024)

Mashal, Khaled (2023). “Khaled Mashali pöördumine araabia riikide poole”. Võrgulehel
https://youtu.be/fyDnkETcwq8?si=FWp_I4OINgwHVw3K (18.04.2024)

Mashal, Khaled (2016). “Khaled Mashali kõne islamiliikumise konverentsil” Võrgulehel
https://youtu.be/3eW6T_eiN0M?si=d_ZuEiBvEHq2wqI3 (16.04.2024)

Mashal, Khaled (2024). “Khaled Mashali kõne Dohas Ismail Haniyehi poegade ja lastelaste matustel”. Võrgulehel

<https://www.aljazeera.net/news/2024/4/12/%D8%AE%D8%A7%D9%84%D8%AF-%D9%85%D8%B4%D8%B9%D9%84-%D8%B4%D9%88%D9%83%D8%A9-%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84-%D8%AA%D9%83%D8%B3%D8%B1-%D8%B9%D9%85%D8%A7-%D9%82%D8%B1%D9%8A%D8%A8> (20.04.2024)

Mashal, Khaled (2024). “Khaled Mashali kõne džihaadist”. Võrgulehel
https://www.youtube.com/live/vHvewQOnP-Q?si=aWBSjpe9PxCOg9_Y (22.04.2024)